

Sygn. akt II KO 79/22

POSTANOWIENIE

Dnia 8 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala

w sprawie z wniosku prokuratora Prokuratury Rejonowej w R. o dokonanie czynności sądowej w postępowaniu przygotowawczym toczącym się pod sygnaturą akt [...] - 0.Ds. [...]

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 8 września 2022 r.

wniosku Sądu Rejonowego w B. z dnia 20 lipca 2022 r.,

sygn. akt II Kp [...]

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.

postanowił:

przekazać powyższą sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w S..

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 7 lipca 2022 r. prokurator Prokuratury Rejonowej w R., na podstawie art. 180 § 2 k.p.k., zwrócił się do Sądu Rejonowego w B. o zwolnienie z obowiązku zachowania tajemnicy notarialnej notariusza P. C., prowadzącego Kancelarię Notarialną w M., co do faktów objętych tą tajemnicą, a dotyczących zawarcia w dniu 5 lipca 2017 r., między Przedsiębiorstwem Wielobranżowym B. sp. z o.o. z siedzibą w B. a U. D., umowy ustanowienia odrębnej własności lokalu i sprzedaży lokalu mieszkalnego i udziału w lokalu niemieszkalnym. Wniosek ten umotywowano potrzebą przesłuchania ww. w charakterze świadka w toku postępowania przygotowawczego toczącego się pod sygnaturą [...] - 0.Ds. [...].

Sąd Rejonowy w B., postanowieniem z dnia 20 lipca 2022 r., sygn. akt II Kp [...], zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie powyższej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. W uzasadnieniu tego orzeczenia wskazano, że ww. postępowanie przygotowawcze zostało wszczęte w wyniku zawiadomienia pokrzywdzonej U. D., która nie tylko jest sędzią Sądu Rejonowego w B., ale nadto pełni funkcję przewodniczącej II Wydziału Karnego tego sądu. Nadmieniono, że to właśnie do II Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w B. wpłynął wskazany wyżej wniosek o zwolnienie z tajemnicy notarialnej. W ocenie organu wnioskującego, w powyższych okolicznościach, rozpoznanie złożonego przez prokuratora żądania przez sąd właściwy miejscowo, mogłoby stwarzać - zarówno w odbiorze stron postępowania, jak i w odbiorze społecznym - wątpliwości co do tego, „czy wszyscy uczestnicy procesu są traktowani przez sąd w sposób równy (...)”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego w B. zasługiwał na uwzględnienie.

Nie ulega wątpliwości, że konfiguracja osobisto - zawodowych powiązań osoby, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie i występuje we wskazanym wyżej postępowaniu przygotowawczym w charakterze pokrzywdzonej, z sądem miejscowo właściwym, wymaga, by - ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości – złożony przez prokuratora wniosek o zwolnienie z obowiązku zachowania tajemnicy notarialnej rozpoznał inny równorzędny sąd i to położony poza obszarem właściwości Sądu Okręgowego w L.. Tylko takie posunięcie jest w stanie zagwarantować przeprowadzenie postępowania w sposób wolny od podejrzeń co do braku bezstronności sędziów orzekających w sprawie, które to podejrzania mogłaby wywołać już sama tylko świadomość istnienia wskazanych wyżej powiązań. Jest ono również niezbędne do wywołania u zewnętrznych obserwatorów procesu przekonania, że wymiar sprawiedliwości realizuje swoje konstytucyjne funkcje w sposób prawidłowy i w pełni niezawisły (por. postanowienie SN z dnia 14 lipca 2010 r., sygn. akt V KO 66/10). Pamiętać bowiem należy, że pod pojęciem „dobro wymiaru sprawiedliwości”, użytym na gruncie przepisu art. 37 k.p.k., trzeba także rozumieć potrzebę ukształtowania w

opinii społecznej przekonania o obiektywnym działaniu sądów i ich bezstronności w rozpoznaniu każdej, choćby incydentalnej, sprawy.

Na zakończenie należy podkreślić, że w orzecnictwie Sądu Najwyższego od lat utrwalony jest pogląd, że w przypadku czynności sądowych w postępowaniu przygotowawczym (rozdział 38 k.p.k.) przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości obejmuje swym zakresem ogół czynności podejmowanych w tym postępowaniu, niezależnie od tego, której to czynności dotyczył bezpośrednio wniosek o przekazanie. Zasadnie wskazuje się bowiem, że próba odmiennej interpretacji, tj. ograniczającej decyzję o przekazaniu na podstawie art. 37 k.p.k. tylko do jednostkowej kwestii pozostającej w zakresie kompetencji sądu w postępowaniu przygotowawczym byłaby sprzeczna z *ratio legis* tego przepisu. Przy tej wykładni sąd właściwy byłby bowiem zmuszony do występowania z odrębnymi wnioskami o przekazanie sprawy co do każdej kolejnej czynności, której potrzeba dokonania wyłoniłaby się w tym postępowaniu, mimo tego, że przesłanki tych wystąpień byłyby tożsame (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2000 r., IV KO 11/00). Takie rozwiązanie należałoby zaś ocenić jako dysfunkcjonalne i zdecydowanie negatywnie wpływające na sprawność postępowania.

Kierując się przywołaną wyżej argumentacją, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że zachodzą przesłanki do uwzględnienia wniosku Sądu Rejonowego w B. i przekazania sprawy w zakresie rozpoznania przedmiotowego wniosku prokuratora Sądowi Rejonowemu w S.. Ten ostatni sąd będzie również upoważniony do dokonywania w tej sprawie ewentualnych dalszych czynności w postępowaniu przygotowawczym (rozdział 38 k.p.k.).

Uwzględniając powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[as]

